

20131303141

МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА

Врз основа на член 35 став 8 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11 и 23/13), министерот за култура, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ВАЛОРИЗАЦИЈА, КАТЕГОРИЗАЦИЈА И РЕВАЛОРИЗАЦИЈА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Член 1

Во Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ бр.111/05), во член 3 во ставот 3 по зборовите: „се однесуваат на“ се додаваат зборовите: „вредностите и“.

По точката 7 се додаваат две нови точки 8 и 9, кои гласат:

„8. Вкоренетоста, изразена како втемеленост во културните и социјалните традиции на заедницата и препознаено од заедницата и поединците како дел од нивното културно наследство;

9. Припадноста, изразена преку учеството во градење на чувството на идентитет и континуитет на заедницата и на поединецот што се темели на пренесување на искуствата и на заедничкото паметење“.

Ставовите 4 и 5 се менуваат и гласат:

„Критериуми што се однесуваат на функциите и значењето на добрата се сметаат особено:

1. културните функции и културното значење ;
2. историските функции и историското значење;
3. уметничките функции и уметничкото значење;
4. научните функции и научното значење;
5. воспитно-образовните функции и воспитно-образовното значење;
6. стопанските функции и стопанското значење ,
7. техничките функции и техничкото значење,
8. социјално – комуникативните функции и социјално-комуникативното значење.

Критериуми за валоризација на нематеријалните добра, покрај критериумите наведени во ставовите 3 и 4 на овој член, се однесуваат и на:

1. Способност на поединци и групи, носители на нематеријалните добра, да го развиваат своето знаење и вештини и да го пренесуваат на други;
2. Усогласеност на предлогот за прогласување на културно наследство со потребата за взаемно почитување меѓу заедниците и одржливиот развој на општеството.“

Член 2

Во член 7 во ставовите 1 и 2 по зборовите: „Критериуми за“ се додаваат зборовите: „недвижно и движно“.

Во ставот 3 по зборот „значајно“ се додаваат зборовите: „недвижно и движно“.

По ставот 3 се додаваат три нови става 4, 5 и 6, кои гласат:

„Критериуми за духовно културно наследство од исклучително значење се:

1. Исклучително сведоштво за човековиот креативен гениј;
2. Неповторливост, изразена како реткост и единственост во рамките на целокупното духовно културно наследство;

3. Висок степен на автентична зачуваност.

Критериуми за духовно културно наследство од големо значење се:

1. Автентично сведоштво за културните и социјалните народни традиции;
2. Карактеристичност, изразена како препознатлива издвоеност во рамките на соодветниот вид на духовно културно наследство;
3. Висок степен на автентична зачуваност.

Критериуми за значајно духовно културно наследство се:

1. Повторливост, изразена како застапеност во поголем број, а со тоа и како причина за исклучување на одноското добро од повисоката поткатегорија;
2. Низок степен на автентична зачуваност“.

Член 3

Во член 8 став 3 во точката 2 по зборот „категорија“ се става точка, а зборовите: „и промени од друг вид“ се бришат.

По точката 2 се додава нова точка 3, која гласи:

„3. Во случаите кога ревалоризацијата вклучува промени од друг вид (граници, својства, функција, сопственост, носители и начин на изведување).“

Член 4

Во член 17 по точката 10 се додаваат две нови точки 11 и 12, кои гласат:

„11. Утврдување на потребата од експропријација или друг вид надомест кога станува збор за приватна сопственост во рамките на споменичката целина или културен предел, за кои се предлага категорија на културно наследство од особено значење;

12. Дефинирање и ревидирање на мерките за негување и правилна употреба на духовните добра“.

Точките 11 и 12 стануваат точки 13 и 14.

Член 5

Во член 18 во ставот 1 зборовите: „во смисла на член 17 точка 1 на овој правилник“ се бришат.

Во став 2 точка 1 во алинејата 1 по зборот „аеро-снимка“ запирката и зборовите: „најмалку една“ се заменуваат со зборовите „или панорамски снимки“.

Алинејата 2 се брише.

Алинеите 3, 4, 5 и 6 се менуваат и гласат:

„-снимки на визури, силуети, доминанти и урбан или рурален пејсаж, за и во границите на доброто и во границите на секоја контактна зона;

- снимки на фасади и друг екстериер со детали на карактеристични содржини во границите на доброто и во границите на секоја контактна зона;

- снимки на ентериер со детали на карактеристични содржини;

- снимки на недвижностите по намена“.

Во точка 2 алинејата 1 се менува и гласи:

„- картографски приказ на географската позиција и пристапот до одноското добро, како и на топографски карти за односниот регион, област или општина, во размер 1:50.000 или 1:100.000 (за резервираните археолошки зони и културен предел).“

Во алинејата 2 броевите: „1:5000“ се заменуваат со броевите „1:1000“.

Алинејата 5 се менува и гласи:

„ – архитектонски снимки на основи, фасади, пресек и карактеристични детали, во размер 1:10 до 1:100“.

Точката 4 се брише.

Во став 3 точка 1 алинеја 2 зборовите: „секој предмет односно составен дел“ се заменуваат со зборовите: „карактеристични примероци“.

Член 6

Во член 22 ставовите 6, 7 и 8 се менуваат и гласат:

„Режимот на заштита од прв степен за недвижно и движно културно наследство подразбира:

- зачувување и заштита на целовитоста на историската структура, формата, изгледот и другите вреднувани содржини од ентериерот и екстериерот на заштитеното недвижно добро, односно слоевитоста на движното добро, преку преземање на следните заштитни мерки: конзервација, реставрација, санација, превентива, како и анастилоза и рекомпозиција во исклучителни случаи;

- усогласување на функцијата/намената за опстанок и одржлив развој на културното добро според строго одредени мерки на заштита.

Режимот на заштита од втор степен за недвижно и движно културно наследство подразбира зачувување на автентичноста на заштитеното добро со можности за негов развој со/или преку:

- адаптација на ентериерот, конзервација и реставрација на доброто,

- парцијални реконструктивни зафати, ревитализација и уредување на просторот на заштитеното добро и неговата непосредна околина, по исклучок доградба и надградба на добрата, со цел да се овозможи нивен одржлив развој, без деградирање на утврдените вредности и културно – историското значење на доброто и доколку истото е во согласност со мерките за заштита на предметното добро,

- архитектонско и/или партерно обликување на празните простори и локации под посебни услови,

- интервенции на делови од збирки или предмет во функција на што подобра презентација, како и пренесување на постојниот запис на нов носач доколку за тоа се обезбедува потрајна заштита (за аудиовизуелните и фонотечните добра).

Режимот на заштита од трет степен за недвижно културно наследство од трет степен подразбира:

- контрола на габаритите и висините на објектите во оние простори на контактната зона каде што се утврдува дека со несоодветни интервенции од наведениот вид би се нарушиле визуриите на заштитеното добро и би се попречила достапноста на доброто;

- контрола на уличната мрежа и друга урбана инфраструктура на оние простори на кои со несоодветно планирање од наведениот вид би се попречило соодветното функционирање на заштитеното добро.“

Член 7

По членот 22 се додава нов член 22-а кој гласи:

„Член 22 – а

Мерките од член 17 точка 12 од овој правилник се однесуваат на духовните добра, а се определени како:

1. Осигурување достапност на добрата на јавноста;

2. Поттикнување на пренесување и негување на добрата во изворните и други средини;

3. Обезбедување одржливост на добрата преку идентификување, документирање, научно истражување, зачувување, заштита, поттикнување, пренесување на традицијата на наследниците по пат на формално и неформално образование и ревитализација на напуштените сегменти на доброто;

4. Изработка на научни, технички или уметнички студии, како и истражувачки методологии за ефективна заштита на духовното културно наследство, особено наследството на кое му се заканува опасност од исчезнување;

5. Продолжување со истражувањата на добрата со соодветни документирања во сите видови и начини на современото бележење, како и стручно и научно вреднување;

6. Поттикнување на учество на заедницата и групата коишто го практикуваат доброто во идентификување, дефинирање, изведување и пренесување на доброто;

7. Популаризирање и промовирање на доброто со одржување на изложби, стручни собири, фолклорни смотри, фестивали, концерти, како и преку електронските медиуми, аудио и видео записи и др.; и

8. Едуцирање на кадар за пренесување на знаењето и вештините по пат на работилници, семинари, формалното и неформалното образование.

Член 8

Во член 23 во ставот 1 бројот „11,, се заменува со бројот „13“.

Во ставот 4 зборот „пет“ се заменува со зборот „три“.

Член 9

Во член 24 во ставот 1 бројот „12“ се заменува со бројот „14“.

Член 10

Во член 26 ставот 7 се менува и гласи:

„Поглавјето за идентификација кај елаборатот за валоризација на нематеријалното добро од член 23 став 2 точка 9 од овој правилник, ги содржи следните податоци:

1. Податоците од став 1 точка 1, 2, 3 и 5 на овој член;
2. Историски податоци (за потеклото, начинот на изведувањето, промените и слично);
3. Носители на зачуваните живи облици на доброто.“

Член 11

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.53-10991/1
16 септември 2013 година
Скопје

Министер за култура,
д-р **Елизабета Канческа-Милевска**, с.р.